

Türkiye'deki kardiyoloji uzmanlık eğitiminin sorunları

Problems in cardiology specialty training in Turkey

Dr. Armağan Altun*

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalı, Edirne

Özet- Ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi, "1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun" ve bu kanunun 9'uncu maddesine göre yayınlanan "Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği"ne uygun olarak yapılması gerekmektedir. Ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi süresi 4 yıl olarak belirlenmiştir. Avrupa Kardiyoloji Derneği (ESC), Avrupa Uzman Hekimler Birliği (UEMS) ve Avrupa Kardiyoloji Seksiyonu Vakfı (ECSF) Kardiyoloji alanında uzmanlık eğitimi süresini 6 yıl olarak belirtmektedir. Bu nedenle, ülkemizde süre kısalığına bağlı Kardiyoloji uzmanlık eğitiminde yetersizlik ortaya çıkmaktadır. Bu yazıda, Türkiye'deki Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi sorunları değişik başlıklar altında ele alındı.

Türk Kardiyoloji Yeterlilik Kurulu 17 Şubat 2002'de yönergesi oluşturularak kurulmuştur. Yirmi yedi Kasım 2004'te, 21 Ekim 2007'de ve 29 Ekim 2011'de seçimsiz TKYK Genel Kurulu'nca yapılan değişikliklerle TKYK yönergesi son şeklini almıştır. TKYK'nin temel amacı; ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin standardını oluşturmak, korumak ve yükseltmek, eğitimin kalitesini denetlemek, kurum yeterlilik belgesi vermek, uzmanlık eğitimi sonrasında ülke düzeyinde standart değerlendirme sınavları yapmak ve yeterlilik belgesi vermek, Sürekli Tıp Eğitimi etkinliklerine katılımı teşvik etmek, özendirmek ve kredilendirme verilerini toplamaktır.^[1]

TKYK ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin uluslararası standartlarda uygulanmasını sağlamak için 2005'ten beri, gönüllülük esasına göre başvuran kardiyoloji uzmanlarının ve son yıl

Summary- Cardiology Specialty Training in our country should be made in accordance with the law numbered 1219 on the Practice of Medicine and Related Arts, and according to the Medical and Dental Specialist Training Regulation which is published according to the 9th article of this law. The duration of Cardiology Specialist Training has been defined as 4 years in our country. The European Society of Cardiology (ESC), European Union of Medical Specialists (UEMS), and the European Cardiology Section Foundation (ECSF) define the duration of Cardiology Specialist Training as 6 years. Therefore, insufficient Cardiology residency training occurs in our country due to the shortened length of time. In this report, the problems of the Cardiology Specialist Training in Turkey will be addressed under different headings.

kardiyoloji uzmanlık öğrencilerinin girdiği 19 Yazılı Bilgi Yeterlilik Sınavı ve 10 Sözlü Beceri Yeterlilik Sınavı düzenlemiştir. Şimdiye kadar 619 Kardiyoloji uzmanı Yeterlilik Belgesi almaya hak kazanmıştır.

TKYK 2010 yılından beri yine gönüllülük esasına göre başvuran kardiyoloji merkezlerine ziyaretlerde bulunarak, bu kurumlarda Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği ve ilgili mevzuata göre Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi verilir verilmediğini incelemektedir. TKYK'nin amacı yurt çapında Kardiyoloji Uz-

Kısaltmalar:

ÇEP	Çekirdek Eğitim Programı
ECSF	Avrupa Kardiyoloji Seksiyonu Vakfı
ESC	Avrupa Kardiyoloji Derneği
TKD	Türk Kardiyoloji Derneği
TTB	Türk Tabipleri Birliği
TKYK	Türk Kardiyoloji Yeterlilik Kurulu
TUK	Tıpta Uzmanlık Kurulu
TUEY	Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği
UEMS	Avrupa Uzman Hekimler Birliği

Geliş tarihi: 03.11.2011 Kabul tarihi: 03.01.2012

Yazışma adresi: Dr. Armağan Altun, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi İstanbul Hastanesi, Kardiyoloji Bölümü, Oymacı Sok. No: 7, 34662 Altunizade, İstanbul. Tel: +90 216 - 554 15 00 e-mail: armagan.altun@tkd.org.tr

*Şimdiki kurumu: Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul Hastanesi, İstanbul; Türk Kardiyoloji Yeterlilik Kurulu Genel Sekreteri.

© 2012 Türk Kardiyoloji Derneği

manlık Eğitiminin sorunlarını saptayarak, ulusal standartların oluşturulmasına katkı sağlamak ve süreç içinde bu standartları yükseltmektir.

Kardiyoloji Uzmanlarının yeterlilikleri hiç kuşkusuz eğitim gördükleri kurumların yeterliliğiyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Kurum ziyaretleri sonrası 2010 ve 2011 yılında dörder Kardiyoloji Uzmanlık Eğitim Merkezi'ne beş yıl geçerli olmak üzere "Kurum Yeterlilik Belgesi" verilmiştir.

Uzmanlık eğitimimizle ilgili son derece kritik gelişmelerin yaşandığı bu dönemde, TKYK, Türk Kardiyoloji Derneği ile birlikte uzmanlık alanımızda bilimsel ve eğitsel titizliğini ortaya koymakta, olumsuz eğilimleri engellemeye çalışmaktadır.

Ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi, "1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun" ve bu kanunun 9'uncu maddesine göre 18 Temmuz 2009 ve 1 Temmuz 2011 tarihlerinde Resmi Gazetede yayımlanan "Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği" ve "Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"e uygun olarak yapılması gerekmektedir.^[2] Ülkemizde 26.04.2011 tarih ve 27916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kanunla Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi süresi 4 yıl olarak belirlenmiştir. ESC, Avrupa Uzman Hekimler Birliği ve Avrupa Kardiyoloji Seksiyonu Vakfı (eski Avrupa Kardiyoloji Yeterlilik Kurulu-EBAC) Avrupa'da kardiyoloji uzmanlık eğitimi süresini 6 yıl olarak belirlemiştir. Bu nedenle, ülkemizde Kardiyoloji uzmanlık eğitiminde öncelikle süre kısalığına bağlı ciddi eğitim yetersizliği ortaya çıkmaktadır.^[2-10]

Bu raporda Türkiye'deki Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin sorunları aşağıdaki başlıklar altında ele alınmaya çalışılacaktır.

1. TUEY'nin uygulanmaması ve Tıpta Uzmanlık Kurulu'nun (TUK) çalışmalarını etkinlikle gerçekleştirememesi nedeniyle oluşan sorunlar:

a) TUEY'ye göre; ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin, TUK tarafından belirlenecek Kardiyoloji Çekirdek Eğitim Programını kapsayacak şekilde eğitim kurumları tarafından hazırlanan programlara göre yapılması gerekmektedir. Yönetmelik'in ge-

çici 8. maddesi gereğince "Uzmanlık dallarının ÇEP ile rotasyonları ve süreleri bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde TUK tarafından belirlenir." denmesine rağmen TUK tarafından hâlâ Ulusal bir ÇEP oluşturulamamıştır. Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi rotasyonları ve süreleri ise ancak TUEY'den bir yıl sonra TUK'nin 23/06/2010 tarihli kararı ile belirlenebilmiştir. TUK tarafından oluşturulan Müfredat Belirleme Komisyonunda TKYK temsilcisi bulunmamaktadır. Ortada Ulusal bir ÇEP olmadığı için, TKYK ve TKD, ESC'nin ÇEP'nin eğitimde izlenmesi gereken ÇEP olması gerektiğini belirtmektedir. Ancak, ülkemizde eğitim süresinin Avrupa'ya göre iki yıl daha kısa olması nedeniyle ESC ÇEP tam olarak uygulanamamaktadır. Eğitim süresinin kısalığı ve uygun ulusal bir ÇEP oluşturulamaması nedeniyle önümüzdeki yıllarda ülkemizde nitelikli Kardiyoloji uzmanlarının yetişmesi ve bunların Avrupa Birliği ülkelerinde tanınması konularında ciddi sıkıntılar yaşanacaktır.

b) Yine ilgili yönetmelikte, eğitim kurumlarının nitelikleri ve standartlarının TUK tarafından belirleneceği ve yayınlanacağı belirtilmesine rağmen geçen iki yıllık süreçte bu konuda da ilerleme sağlanamamıştır. Yeterli öğretim elemanı ve cihaz alt yapısı mevcut olmayan kurumlara Tıpta Uzmanlık öğrencisi alımı izni Sağlık Bakanlığınca verilmeye devam edilmiş ve edilmektedir. Bu uygulama, eğitimi yetersiz Kardiyoloji Uzmanı yetiştirilmesine yol açmaktadır. Tıpta Uzmanlık eğitimi veren kurumların ve birimlerin fiziki yapıları, teknik donanımları, personel durumları, eğitim, uygulama ve araştırma faaliyetlerinin standartlara uygunluğu yönünden TUK tarafından en az üç yılda bir denetlenmesi gerektiği Yönetmelik'te belirtilmesine rağmen, bu konuda da iki yıldır ilerleme sağlanamamıştır. Gerek Sağlık Bakanlığı gerekse TUK gerçekle yüz yüze gelmekten çekinmektedir. Bu nedenden olsa gerek 1 Temmuz 2011'de Yönetmelik'in ilgili maddesi değiştirilerek "üç yılda bir denetleme"

“beş yılda bir denetlemeye” çevrilmiştir. Ancak sorunları görmezden gelmek ve ötelemek, eğitimini yeterince tamamlayamamış birçok kardiyoloji hekiminin uzmanlık sertifikası almasını engellemektedir.

- c) “İhtiyaç duyulan uzmanlık sonrası sertifikalı eğitim programı düzenlenecek alanları, eğitimin süresini ve yerini, usul ve esaslarını belirlemek” TUK’nin görevleri arasında yer almasına rağmen, Kardiyoloji alanında gerekli sertifika programlarını TUK hâlâ belirlemediği. Gerek TKD gerekse TKYK Kardiyoloji alanında “Aritmi-Kardiyak Elektrofizyoloji” ve “Girişimsel Kardiyoloji” sertifika eğitim programlarının oluşturulması için Sağlık Bakanlığı ve TUK nezdinde girişimlerde bulunmuş, sertifikasyon programlarının taslaklarını hazırlayıp teslim etmiş, ancak ilerleme sağlayamamıştır. Son Temmuz 2011 tarihli tüzük değişikliğinde bu madde “Bakanlığın sertifikalı eğitim yönetmeliği hükümleri çerçevesinde uzmanlık sonrası sertifikalı eğitim programı alanlarını belirlemek” şeklinde düzeltilmiştir. Artık daha fazla zaman kaybı oluşmaması için Sağlık Bakanlığı’nın “Sertifikalı Eğitim Programı Yönetmelik”inin hızla çıkarılarak uygulamaya koyması gerekmektedir.

2. Kardiyoloji Eğitim Kurumları ile İlgili Sorunlar:

- a) Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi verilen kurumların yeterli öğretim üyesi alt yapısı olup olmadığı incelenmeden Tıpta Uzmanlık Sınavı ile öğrenci yerleştirilmektedir. Bazı kurumlardaki hızlı öğretim üyesi değişimi eğitimi olumsuz etkilemektedir. TKYK, Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi veren kurumlarda, üniversitelerde en az bir profesör, bir doçent, bir yardımcı doçentten oluşan üç kişilik; Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri’nde ise en az asaleten atanmış bir klinik şefi, bir klinik şef yardımcısı ve bir başasistandan oluşan üç kişilik eğitici alt yapısının olması zorunlu gösmetedir. Yüksek hızlı öğretim üyesi değişimine sahip kurumlarda (3 yıldan kısa sürede eğitici alt yapısı-

nın %30’u değişiyorsa) eğitim kalitesi ayrıca sorgulanmalıdır.

- b) Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi verilen kurumların yeterli klinik alt yapısı (poliklinik, servis, koroner bakım ünitesi, efor testi, Holter EKG analizi, ayakta kan basıncı takibi, ekokardiyografi, koroner anjiyografi laboratuvarı vb) olup olmadığı incelenmeden uzmanlık öğrencisi talepleri karşılanmaktadır. Ciddi klinik alt yapı eksiklikleri nitelikli Kardiyoloji eğitiminin verilmesini olumsuz etkilemektedir. İlgili yönetmelikte “Eğitim kurumları ve birimlerinin nitelikleri ve standartlarının TUK’ce belirleneceği ve yayınlanacağı” belirtilmesine rağmen bu konuda ilerleme sağlanamamıştır. Yeterli öğretim elemanı ve cihaz alt yapısı olmayan Kardiyoloji Uzmanlık Eğitimi kurumlarına Sağlık Bakanlığı tarafından Tıpta Uzmanlık öğrencisi alınmaya devam edilmiş ve hâlâ edilmektedir.
- c) TUEY’ye göre; ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin TUK tarafından belirlenecek bir Ulusal ÇEP’yi kapsayacak şekilde eğitim kurumları tarafından hazırlanan programlara uygun yapılması gerekmektedir. Yönetmelikte ÇEP “Uzmanlık eğitimi ihtiyaçlarının değerlendirme sonuçlarına dayanır. Belirlenen ihtiyaçları karşılayacak amaç ve hedefler ile bunları gerçekleştirecek asgari bilgi, beceri ve tutum kazandırmaya yönelik eğitim etkinliklerini içermelidir.” şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak TUK Ulusal ÇEP’yi oluşturamamıştır. Ortada Ulusal ÇEP olmadığı için, eğitimde izlenmesi gereken program ESC’nin hazırladığı ÇEP olmalıdır. Ancak ülkemizde eğitim süresinin Avrupa’ya göre iki yıl daha kısa olması ESC ÇEP’nin tam olarak uygulanmasını engellemektedir. Yönetmelik’e göre her kurumun Ulusal ÇEP’ne göre kendi Genişletilmiş Eğitim Programını hazırlayıp, her yıl güncelleyerek TUK’ye bildirmesi, bu programın elektronik ortamda ilan edilmesi gerekmektedir. Ne yazık ki ülkemizde her kurumun kendine göre bir eğitim programı uygulamakta olması ulusal düzeyde çok cid-

di bir eğitim standardizasyonsuzluğu sorunu doğurmaktadır.

- d) Yönetmeliğe göre; eğitimin takibi ve değerlendirilmesinde Uzmanlık Eğitimi Karnesi önemli yer tutmaktadır. Eğitim kurumlarının, eğitime başlayan her uzmanlık öğrencisi için genişletilmiş eğitim programına uygun bir karne oluşturması gerekir. Karne içeriğindeki eğitim ve uygulamaların ÇEP'ye ait olan kısmının uzmanlık eğitimi süresi içerisinde tamamlanması zorunludur. Eğitim kurumlarının, hazırladıkları karneleri her yıl Eylül ayının ilk iki haftası içinde TUK'ye bildirmesi gerekmektedir. TUK, bu karneleri elektronik ortamında ulaşılabilecek şekilde uzmanlık eğitimi takip sistemine girmelidir. Yönetmeliğin geçici 7. maddesi "Bakanlık tarafından bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde, uzmanlık eğitimi takip sistemine işlerlik kazandırması" gerektiği yazılmasına rağmen, Sağlık Bakanlığı ve TUK hâlâ elektronik ortamda uzmanlık eğitimi takip sistemini oluşturamamıştır. Bu nedenle karne konusu kurumlar tarafından ciddiye alınmamaktadır. Karneye uzmanlık öğrencisinin yaptığı teorik ve pratik tüm etkinlikler uzmanlık öğrencisi tarafından işlenmeli, eğitim sorumlusu ve birim sorumlusu tarafından onaylanmalıdır. Eğitim karnesi kurum amirleri tarafından altı ayda bir kontrol edilmeli; varsa eksiklikler süresi içinde tamamlatılmalıdır. Uzmanlık eğitimini tamamlayanlara kurum tarafından eğitim karnesinin onaylı bir örneği verilmelidir. Karneler takip sistemi içinde uzmanlık eğitimini tamamlayanlara ayrılan arşiv kısmında saklanmaya devam edilmelidir. Ne yazık ki ülkemizde Uzmanlık Eğitimi Karnesi pek çok kurumda ya yoktur, ya da var olmasına rağmen işlenmemektedir. Tekrar vurgulamak gerekirse Uzmanlık Eğitimi Karnesi eğitimin takibi ve değerlendirilmesinde çok önemli bir yer tutar.
- e) Yönetmelik'e ve TUK kararlarına göre, her uzmanlık öğrencisine göreve başlamasını takiben bir ay içinde akademik kurul kararıyla bir Rehber Eğitim Sorumlusu tayin edilme-

li ve uzmanlık öğrencisine yazılı olarak bildirilmelidir. Rehber Eğitim Sorumlusunun uzmanlık öğrencisinin eğitim süresi boyunca ÇEP'ye göre yapması gereken aktiviteleri takip etmesi gerekmektedir. Ancak, pek çok Kardiyoloji merkezinde eğitim sorumlusu ne yazık ki birinci veya ikinci hatta bazı kurumlarda üçüncü yılda belirlenmektedir.

- f) Yönetmelik gereğince, eğitim kurumlarının yeni başlayan uzmanlık öğrencisine kuruma adaptasyon için kurumu tanıtıcı bilgiler vermesi, kanuni sorumluluklar, mesleki gelişim, iletişim ve deontoloji ile ilgili uyum programları düzenlemesi gerekmektedir. Ne yazık ki ülkemizde pek çok eğitim kurumunda düzenli adaptasyon eğitiminin olmaması gerek eğitimde gerekse kurumsal hizmetlerin uygulanmasında ciddi sıkıntıların doğmasına neden olmaktadır.
- g) Yönetmelik gereğince, uzmanlık öğrencilerine, bu Yönetmelik ile belirlenen ve uzman olabilmek için mutlaka gerçekleştirilmesi gereken asgari tıbbî uygulamalar eğitim sorumluları tarafından yaptırılarak, gerekli ve yeterli bilgi ve beceriyle donatılmaları sağlanmalıdır. Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin ve TUK kararıyla belirlenen rotasyonların eğitim verilen birimin bulunduğu kurumda yaptırılması esastır. Ancak, kurumda ilgili uzmanlık dalına ait rotasyonların yapılacağı eğitim biriminin bulunmaması ya da bulunsa bile asgari uygulamalar için yeterli olmaması ya da başka bir kurumda yapılmasında birim sorumlusu tarafından fayda görülmesi halinde uzmanlık öğrencisi kurum amirince uygun görülen yerlerden kabul belgesi sağlanmak koşuluyla rotasyona tabi tutulabilir.
- h) Tıpta uzmanlık öğrencisine eğitimi süresinin ilk yarısı içinde, öğrencinin talebi dikkate alınarak, eğitim sorumlusu tarafından belirlenen "Tez konusu" akademik kurul aracılığıyla resmi olarak bildirilmelidir. Rehber Eğitim sorumlusunun Tez Danışmanı olması en uygundur. Uzmanlık öğrencisinin, tezini, uzmanlık eğitimi süresinin bitiminden üç ay önce, kurumun ilgili akademik kurullarına sunması gerekmektedir. Ancak, zama-

nında verilmeyen tez konuları nedeniyle Uzmanlık Öğrencileri tezlerini yetiştirmekte sıkıntıya girmekte ya da tezini zamanında tamamlayamadığı için uzmanlığını alması gecikmektedir.

- i) Her kurumda kardiyoloji eğitiminden sorumlu bir Genel Koordinatör Öğretim Üyesi'nin olması eğitim sorunlarının yakından takip edilip akademik kurullar aracılığıyla hızla çözümlenmesini sağlayabilir.
- j) Gerek Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin gerekse Eğitim Kurumunun özellikle yasal mevzuatı bilmemesi veya takip etmemesi nedeniyle ciddi sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. TUEY ile kurulan TUK'nin Uzmanlık Eğitimi sorunları konusunda aldığı kararlar, özlük hakları ve eğitimin sağlıklı sürdürülmesi için önem arz etmektedir. Bu nedenle TUK kararlarının yakından takip edilip uygulanması, sıkıntı yaratabilecek pek çok sorunun çözümünü sağlayacaktır.
- k) TUEY'de, "Uzmanlık öğrencileri, verilen eğitimi ve eğitim sorumlularını her yıl nitelik ve nicelik açısından değerlendirir ve uzmanlık eğitimi takip sistemine kaydeder. Bu değerlendirme, eğitimin niteliğini ve eğitim sorumlularının bilgi, beceri ve davranışlarını kapsar. Kurum amirleri, bu değerlendirmelerin akademik kurulda görüşülmesini sağlar." denmesine rağmen hiçbir kurumda bu uygulanmamaktadır. Böylelikle eğitilenin eğitimi nasıl gördüğü bilinmemekte, düzeltme çabası ve gayreti de oluşmamaktadır.
- l) Yönetmelikte "Uzmanlık öğrencisinin, kurum ve birimlerde eğitimin çağdaş standartlarda verilmesinin sağlanmasını isteme hakkı vardır ve bunu sağlamak kurum amirlerinin görevidir. Nöbet (duş, tuvalet vb), çalışma ve eğitim odaları (bilgisayar, internet, veri tabanları üyeliği, kütüphane vb) gibi uzmanlık eğitimi alan kişinin eğitsel ve sosyal gereksinimlerini karşılayan alt- yapı kuruma sağlanır" denilmesine rağmen uzmanlık öğrencilerinin eğitsel ve sosyal gereksinimlerini karşılayan altyapı pek çok kurumda sağlanmamaktadır. Yönetmelik gereğince;

"uzmanlık öğrencileri uzmanlık eğitimi uygulamasından sayılmayan işlerde görevlendirilemez". Ancak uzmanlık öğrencileri pek çok kurumda eğitim uygulaması sayılmayan hasta taşıma, sekreterlik gibi pek çok işi yapmaya zorlanmaktadırlar. Bu durum ciddi motivasyon bozukluklarına yol açmaktadır.

Yukarıda açıkça görüldüğü gibi ülkemizde Kardiyoloji Uzmanlık Eğitiminin ciddi sorunları vardır. Sağlık Bakanlığı, TUK, Türk Tabipleri Birliği, TKYK ve TKD sorumluluklarına sahip çıkarak sorunların çözümüne katkıda bulunmalıdır. Aksi takdirde Ulusal Kalp Sağlığı Politikasının ve Kalp Damar Hastalıklarını Önleme ve Kontrol Strateji ve Planlarının başarıya ulaşması mümkün olmayacaktır.

Yazar ya da yazı ile ilgili bildirilen herhangi bir ilgi çakışması (conflict of interest) yoktur.

KAYNAKLAR

1. Türk Kardiyoloji Kardiyoloji Yeterlilik Kurulu Yönergesi. İnternet erişimi: <http://www.tkd.org.tr/tyky/menu/149>.
2. TC Sağlık Bakanlığı, Sağlık Mevzuatı. İnternet erişimi: <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-327/saglik-mevzuati.html>.
3. Türk Tabipleri Birliği, Sağlık Mevzuatı. İnternet erişimi: <http://www.ttb.org.tr/mevzuat>.
4. Tıpta Uzmanlık Kurulu Mevzuat. İnternet erişimi: <http://www.tuk.saglik.gov.tr/mevzuat.html>.
5. Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği. İnternet erişimi: <http://www.saglik.gov.tr/SEGM/belge/1-8868/tipta-ve-dis-hekimliginde-uzmanlik-egitimi-yonetmeliği-.html>.
6. Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği ve Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. İnternet erişimi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/07/20110701-8.htm>.
7. 26.04.2011 tarih ve 27916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6225 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 1219 sayılı "Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun"da değişiklik. İnternet erişimi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04/20110426-1.htm>.
8. Avrupa Kardiyoloji Derneği, Genel Kardiyoloji Uzmanları için Çekirdek Eğitim Programı 2008 Gün-

- cellemesi. İnternet erişimi: http://www.tkd-online.org/PDFs/ESC_Cekirdek_Mufredati-2008_Guncellemesi.pdf.
9. Avrupa Uzman Hekimler Birliği. İnternet erişimi: <http://www.uems.net>.
10. Avrupa Kardiyoloji Seksiyonu Vakfı. İnternet

erişimi: <http://e-cs-f.org/en/about-ecsf.html>.

Anahtar sözcükler: Avrupa Kardiyoloji Derneği; eğitim; kardiyoloji uzmanlık eğitimi; Türk Kardiyoloji Derneği.

Key words: European Society of Cardiology; training; cardiology specialty training; Turkish Society of Cardiology.